

Альона ПРИХОДЬКО,
orcid.org/0000-0001-8227-0220

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології
Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова
(Харків, Україна) alonaprykhodko74@gmail.com*

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-МЕМІВ У ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ ЧИСЛА ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

Статтю присвячено одній з актуальних проблем оптимізації та інтенсифікації процесу мовної підготовки здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян за допомогою інтернет-мемів в умовах інформатизації освіти й технологічного підходу до організації навчального процесу. Зазначено, що процес мовної підготовки здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян визначається своєю специфікою і потребує трансформації з урахуванням реалій сьогодення.

У дослідженні розкривається та конкретизується суть поняття «інтернет-мема» як цілісної та завершеної одиниці інтернет-комунікації, що має стандартизовану форму й такі ознаки: вірусність, репліцитність, емоційність, серійність, мімікрія, мінімалізм форми, полімодальність, актуальність, гумористичність, медійність та креативність.

Схарактеризовано функції та складники інтернет-мемів, що використовуються в освітньому просторі. Доведено, що дидактичний потенціал використання інтернет-мемів у процесі мовної підготовки здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян є досить ефективним й слугує основним принципам навчання іноземної мови: функціональності, доступності, наочності, оптимізації, інтенсифікації та модернізації.

Встановлено, що інтернет-мем в освітньому просторі виступає як комплексна, цілісна одиниця передавання, зберігання, візуалізації навчальної інформації, одиниця комунікації, що створюється за допомогою спеціальних онлайн-інструментів і виступає сучасним дидактичним засобом в умовах інформатизації освіти й технологічного підходу до організації навчального процесу. Наведено низку аргументів на користь використання інтернет-мемів у процесі мовної підготовки здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян: популярність; доступність; інструмент для візуалізації навчального матеріалу; формування лінгвістичної, комунікативної, соціокультурної компетентностей здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян.

Ключові слова: *інтернет-мем, одиниця інтернет-комунікації, засіб візуальної комунікації, оптимізація, інтенсифікація, мовна підготовка, здобувачі вищої освіти, іноземні громадяни.*

Alona PRYKHODKO,
orcid.org/0000-0001-8227-0220

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department of Language Training, Pedagogy and Psychology
O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv
(Kharkiv, Ukraine) alonaprykhodko74@gmail.com*

DIDACTIC POTENTIAL OF USING INTERNET MEMES IN THE PROCESS OF LANGUAGE TRAINING OF HIGHER EDUCATION STUDENTS FROM A NUMBER OF FOREIGN CITIES

The article is devoted to one of the current problems of optimization and intensification of the process of language training of higher education students from among foreign citizens with the help of Internet memes in terms of informatization of education and technological approach to the organization of the educational process. It is noted that the process of language training of higher education students from among foreign citizens is determined by its specifics and needs to be transformed taking into account the realities of today.

The study reveals and specifies the essence of the concept of "Internet meme" as a holistic and complete unit of Internet communication, which has a standardized form and the following features: virality, replicity, emotionality, seriality, mimicry, minimalism, polymodality, relevance, humour, media and creative.

The functions and components of Internet memes used in the educational space are characterized.

It is proved that the didactic potential of using Internet memes in the process of language training of higher education students from among foreign citizens is quite effective and serves the basic principles of foreign language teaching: functionality, accessibility, clarity, optimization, intensification and modernization.

It is established that the Internet meme in the educational space acts as a complex, integral unit of transmission, storage, visualization of educational information, a unit of online and offline communication, created using special online tools and serves as a modern didactic tool in terms of informatization of education and technology. approach to the organization of the educational process. There are a number of arguments in favour of the use of Internet memes in the language training of higher education applicants from among foreign nationals: popularity, accessibility, a tool for visualization of educational material, formation of linguistic, communicative, sociocultural competence of higher education applicants from among foreign citizens.

Key words: *Internet meme, unit of Internet communication, means of visual communication in the educational process, optimization and intensification of the process of language training of higher education students from among foreign citizens.*

Постановка проблеми. Національна доктрина розвитку освіти передбачає постійне оновлення освіти відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково-технічних досягнень тощо. Оптимізація, індивідуалізація та інтенсифікація освітнього процесу потребує переходу від застарілих засобів, форм і методів викладу навчального матеріалу до таких, які б представили інформацію в цікавій та зручній формі, зробили навчання захоплюючим та мотивуючим. Особливе місце серед сучасних технологій навчання посідають технології візуалізації навчального матеріалу, оскільки, як свідчать психологи, інформація, яка підкріплюється або подається за допомогою технік візуалізації, завжди сприймається та запам'ятовується краще. Зазначимо, що психологи та педагоги, характеризуючи підростаюче покоління, акцентують увагу на формуванні в молоді нового типу мислення (візуального, кліпового) та культури сприйняття інформації. Така тенденція спостерігається через стрімке зростання інформаційних потоків, різноманітність і насиченість інформації, поданої переважно у візуальній формі. Тому особливостями мислення сучасного студента є: здатність швидко переключатися між відмінними смисловими фрагментами; висока швидкість обробки інформації; переважання сприйняття інформації у графічному вигляді, водночас непристосованість до сприйняття лінійної, однорідної інформації, в тому числі довгих книжкових текстів тощо. Отже, використання сучасних засобів візуалізації навчального матеріалу останнім часом стає все актуальнішою проблемою в освітньому середовищі.

Не викликає сумнівів і той факт, що процес мовної підготовки здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян визначається своєю специфікою і потребує трансформації з урахуванням реалій сьогодення. Вважаємо, що технологія використання інтернет-мемів як засобу візуалізації навчального матеріалу сприятиме інтенсифікації та оптимізації цього процесу в контексті переходу освіти на змішаний (очно-дистанційний) формат навчання.

Зауважимо, що інтернет-мем – це сучасна одиниця інтернет-комунікації, яка постійно привертає увагу фахівців різних наукових галузей, зокрема педагогічних і, відповідно, потребує нового осмислення та конкретизації.

Аналіз досліджень. За останні роки тема використання інтернет-мемів стала однією з найпопулярніших. Дослідженню цієї проблеми присвячено багато робіт зарубіжних та вітчизняних авторів (роботи зі сфери культурології, соціології, лінгвістики та філософії). Поняття «мем» проаналізовано у працях Ч. Ламсдена, А. Лінча. З позиції психології зору це явище розглядали С. Блекмор, К. Грейвз; із позицій антропології – У. Дюрем, К. Р. Ембер; аналітичної філософії – Д. Деннет; інформатики й кібернетики – Р. Броуді.

Дослідження Михайлової О. Г. присвячено розгляду інтернет-мемів як універсально-прецедентних культурних феноменів, визначенню особливої ролі латинської мови у створенні та функціонуванні віртуальних мемів (Михайлова, 2019). С. В. Канашина досліджує текстові категорії модальності та темпоральності в інтернет-мемі як зразка сучасного креолізованого тексту (Канашина, 2016). Чернікова О. І. в своєму дослідженні розглядає проблему визначення, типологізації та опису феномена мема в сучасному мовнокультурному середовищі (Чернікова, 2015). Тормаховою А. М. проаналізовано специфіку візуальних практик та їхню комунікативну функцію на прикладі коміксів, мемів та демотиваторів (Тормахова, 2017). Дубовик В. В. розглянув принципи створення мемів для використання їх на лекційних заняттях із лінійної алгебри (Дубовик, 2019).

Аналіз теоретичних досліджень засвідчив, що дидактичний потенціал використання інтернет-мемів в освітньому просторі донині науковцями широко не представлений, особливо в контексті мовної підготовки здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження дидактичного потенціалу використання інтернет-мемів у системі мовної підготовки здобувачів вищої освіти із числа іноземних гро-

мадян ЗВО з метою організації якісної професійної підготовки майбутніх спеціалістів в умовах інформатизації освіти й технологічного підходу в контексті реалій сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Відомо, що термін «мем» був уперше використаний англійським біологом і засновником теорії мемів Річардом Доукінзом у 1976 році у книзі «The Selfish Gene» (Dawkins, 2006). У своєму дослідженні науковець провів аналогію між генетичною та культурною еволюцією, в якій мем функціонує як ген, здатний до самовідтворення, самокопіювання, мутації і штучної селекції. Доукінз популяризував ідею про те, що, подібно тому, як біологічна інформація складається з найменших одиниць – генів, так само вся культурна інформація складається з мемів. Причому термін *meme* походить не від англійського *memory* (пам'ять), а від терміну «*memetica*» (теорія еволюції культури). Отже, мем є невід'ємною частиною загальнокультурного простору і безпосередньо впливає на свідомість людини, поширюючись шляхом копіювання від однієї людини до іншої та від покоління до покоління.

Проаналізуємо деякі типові дефініції інтернет-мема, як більш загальні, так і спеціальні.

Більшість дослідників розглядають інтернет-мем як одиницю інформації, що побутує в Інтернеті (Borzei, 2013, Danung, Attaway, 2008 та інші). Водночас інтернет-мем класифікують як засіб комунікації (Мигранова, Кроміна, 2015), тобто акцентується увага на комунікативному потенціалі інтернет-мема. Н. Г. Марченко пропонує розуміти інтернет-мем як «скарбницю культурних кодів» (Марченко, 2013: 113), визначаючи культурну специфіку інтернет-мемів.

М. Діас подає таке розуміння інтернет-мема: мем – це одиниця інформації, що копіюється для забезпечення комунікації (Dias, 2013).

Науковець Д. Рашкофф у праці «Медіавірус. Як попкультура впливає на нашу свідомість» (Рашкофф, 2003) аналізував мему з позиції медіадосліджень та розглядав їх як феномени, здатні поширюватися каналами ЗМІ та Інтернетом, і викликати соціально значущі події (наприклад, змінювати громадську думку).

У традиційному загальному розумінні інтернет-мем – комплексний феномен інтернет-комунікації, який є цілісною, завершеною одиницею інформації (текст і малюнок) прямокутної форми. Вказане визначення акцентує увагу на функціонуванні інтернет-мема як одиниці інтернет-комунікації та вимагає типізованості, шаблонності формату.

Отже, мем, або інтернет-мем, – це будь-яка дотепна коротка інформація (фраза, зображення,

звукоряд, відео) іронічного характеру, яка відтворює певне ставлення до якихось подій чи обставин, і поширюється в Інтернеті (Дубовик, 2019). Найпопулярнішими є інтернет-меми у форматі зображення із влучним жартівливим текстовим поясненням.

Аналіз наявних концепцій засвідчив, що мему класифікують за різними рівнями:

1) *мемплекси* (англ. *memeplex* — «меметичний комплекс») – глобальні культурні пласти, об'єднані у взаємопов'язаний культурний комплекс, наділений певним соціальним значенням;

2) *локальні мему*, що є структурними елементами мемплексів, маючи внутрішні зв'язки;

3) *медіамему*, що поширюються пресою, радіо, телебаченням, Інтернетом (Канашина, 2016).

Відповідно до форми, вчені поділяють мему на дві групи:

1) *креолізовані мему* (зображення і текст), що мають смислову гомогенну систему, що складається з декількох структурних рівнів: вербального, візуального, музично-звукового. Такі мему іноді стають основою для створення певної «крилатої» фрази, яка згодом стає впізнаваною та цитується в різних соціальних мережах із нульовим ступенем креолізації (тобто перетворюється на власне текстовий мем).

2) *власне текстові мему*, що виникають на основі креолізованого мему чи мають вільну етимологію. Зазвичай це слова, словосполучення або речення, наділені граматичними ознаками звороту, проте існують і більші за обсягом винятки. Чіткі межі такого явища визначити складно, тому що такі текстові мему можна розглядати як в культурному, так і власно мовному контексті (Тормахова, 2017).

Матеріали здійсненого обстеження дозволяють конкретизувати визначення поняття інтернет-мема як цілісну та завершену одиницю інтернет-комунікації, що має стандартизовану форму (текст і малюнок) і такі ознаки: *вірусність* (здатність до швидкого розповсюдження в Інтернеті); *репліцитність* (відтворюваність, репродуктивність); *емоційність* (здатність викликати й передавати певні емоції); *серійність* (здатність до створення «серій», низки «споріднених», схожих одиниць, об'єднаних за тематикою та ідеєю); *мініміальність* (стилізація інтернет-мемів як карикатури, плакату, коміксу, листівки, кулінарного рецепту, малюнка для розміщення в соціальних мережах і т. ін.); *мінімалізм форми* (стисла форма полегшує процес поширення мема в Інтернеті, розуміння та декодування смислу мема інтернет-користувачем); *полімодальність* (здатність передавати інформацію за допомогою текстового (вербального) та графічного (візуального) каналів); *актуальність* (прив'язка

до конкретного соціального чи культурного контексту); *гумористичність*, *медійність* (залученість інтернет-мемів до системи засобів масової комунікації) і *творчий характер* (Канашина, 2016).

Зазначимо, що полімодальність інтернет-мема обумовлена полімодальністю інтернет-комунікації у цілому, оскільки надмірність полімодальної інформації, яку «поглинає» сучасний інтернет-користувач, призводить із часом до труднощів сприйняття інформації без візуальної опори.

Гумористична спрямованість є ключовим аспектом інтернет-мема, що пояснюється його приналежністю до зрозумілого та дотепного гумору, схожого іноді з народним, фольклорним гумором. Серед стилістичних засобів використовуються такі тропи, як метафори, епітети, порівняння, риторичні запитання. Гумор в інтернет-мемах побудований на ефекті непередбачуваності, несподіванки. Графічні засоби (малюнок, персонаж, кадри з відомих фільмів, мультфільмів) також допомагають створенню вказаного ефекту. Проте зазначимо, що не всі інтернет-меми побудовані за принципом гумористичності, деякі, навпаки, апелюють до протилежних емоцій відповідно до ідейного задуму автора мема.

Творчий характер інтернет-мемів обумовлений тим, що більшість їх побудована на вигадці, фантазії. Фантазійність може простежуватися або в графічному компоненті, або у вербальному, наприклад, використання силогізму, абсурду, іронії, гротеску і т.ін. Як зазначає Н. А. Зинов'єва, інтернет-меми належать до особливих типів знаків – симуляграм, тобто знакам, що симулюють реальність (Зинов'єва, 2013).

У контексті нашого дослідження заслуговує на увагу визначення інтернет-мема з позиції лінгвістики: мем – це особливий вид полімодального дискурсу (текстовий твір, який передбачає залучення двох каналів передачі інформації: вербального та візуального) (Канашина, 2016).

Тлумачний словник подає визначення мема як одиниці культурної інформації, поширювану від однієї людини до іншої за допомогою імітації, навчання (slovnyk.ua).

Визначимо найбільш важливі функції інтернет-мемів: 1) *ігрова* функція – мем є популярною розвагою в інтернет-просторі; 2) *репрезентативна* функція – мем презентує і швидко поширює будь-яку інформацію (ідею, текст, зображення і т.ін.); 3) *комунікативна* функція – інтернет-меми є засобом спілкування в соціальних мережах, на форумах, у чатах; 4) *фатична* й *інтеграційна* функції – розпізнавання потенційних комунікантів за принципом «свій»/«чужий» і формування груп,

спільнот у мережі; 5) *афективна* функція – залучення емоцій у процесі створення та сприйняття мемів (Канашина, 2016).

Аналіз останніх досліджень і практичний досвід засвідчив, що інтернет-меми набувають поширення не тільки як одиниця інтернет-комунікації, але й виступають потужним навчальним інструментом в освітній сфері.

Розглянемо дидактичний потенціал використання інтернет-мемів під час мовної підготовки здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян.

Насамперед на основі вищевикладеного схарактеризуємо функції мемів в освітньому просторі:

- *репрезентативна*: відтворення побаченого, прочитаного чи почутого;
- *комунікативна*: мовленнєва реакція на мем (текст і малюнок);
- *креативна*: творче опрацювання навчальної інформації з використанням сучасних онлайн-інструментів;
- *дидактична*: засвоєння знань, умінь, формування фавичок;
- *виховна*: формування переконань, уявлень;
- *візуальна*: реалізація дидактичного принципу наочного представлення навчальної інформації.

Вважаємо, що інтернет-мем для застосування в навчальному процесі повинен мати такі складники:

- *інформаційний*: в основі мема може бути певна фраза, суперечливе питання, формула, афоризм, приказка, прислів'я тощо;
- *емоційний*: сутність мема – гумор, дотеп, побудований на репрезентативній системі навчальної групи (улюблені фільми, співаки, актори, публічні особи тощо);
- *парадокс, новий сенс загальновідомого*: гра слів, оксюмори, метафори, риторичні запитання, фраза відомого персонажа, тобто ситуації, коли певне словосполучення набуває нового нетипового значення, яке швидко запам'ятовується.

Як зазначалося вище, процес мовної підготовки здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян визначається своєю специфікою та потребує добору оптимальних, актуальних та дієвих засобів навчання.

Враховуючи структуру й функції інтернет-мемів, ми переконані, що використання створених власноруч викладачем або студентами лінгвістичних інтернет-мемів сприятиме інтенсифікації, оптимізації та модернізації указаного процесу, оскільки іноземні студенти, хоч і є представниками різних культур, проте належать до однієї вікової спільноти – молоді, тому й

сприйматимуть візуалізований у такому форматі навчальний матеріал швидко. Наприклад, можна запропонувати студентам створити власноруч та прокоментувати лінгвістичний мем, в якому правила або факти з життя українського народу подаватимуться в дещо незвичному, осучасненому форматі (формуватиметься лінгвістична, комунікативна та соціокультурна компетенції). Можна також презентувати студентам певну світлинку та запропонувати дібрати заголовок за темою вивчення в такий спосіб, щоб утворився мем. Або організувати аналіз каламбурів, оксюморонів, метафор, інтертекстуальних маркерів; добірки підписів та набір світлин із метою створення мемів з аргументацією власного бачення. Цікавою формою роботи в групах є колективне завдання: створити мем із використанням певного стійкого словосполучення, нового слова чи терміна зі спеціальності студентів. Також можна застосовувати інтернет-меми для перекладу та словникової роботи. Проте розуміємо, що такий формат формування комунікативної компетентності студентів доцільно використовувати епізодично, оскільки арсенал сучасних технологій навчання досить потужний і різноманітний.

Отже, дидактичний потенціал використання інтернет-мемів у процесі мовної підготовки здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян є досить ефективним і слугує основним принципам навчання іноземної мови: функціональності, доступності, наочності, оптимізації, інтенсифікації та модернізації.

Зазначимо, що існує декілька простих онлайн-інструментів для створення інтернет-мемів. Розглянемо деякі з них:

1. *Risovach* – безкоштовний та простий у користуванні онлайн-генератор мемів. Переваги: інтуїтивно зрозумілий інтерфейс програми; швидкість виконання – генерація мема в 3 кроки (вибір зображення, додавання фрази-мема, завантаження мема на будь-який ресурс); наявність бібліотеки шаблонів найпопулярніших зображень; можливість завантажити власне зображення.

2. *Meme generator* – безкоштовна програма для створення мемів, яку можна використовувати через браузер комп'ютера або смартфона. Переваги: більше 900 шаблонів старих і нових мемів; вибірки популярних мемів за певний період; можливість завантажити власне зображення із визначенням меж текстового поля; наявність теки «Вибране», куди можна додавати вподобані зображення; можливість поділитись власним мемом у соціальних мережах; пошук популярних мемів, створених іншими користувачами, за певним тегом.

3. *Meme arsenal* – безкоштовний онлайн-генератор мемів і коміксів. Переваги: можливість створення мему не лише на єдиному зображенні, але й генерації коміксу; зручний пошук шаблонних зображень (за ключовим словом, тегом, серед популярних чи нових, зі світлин, малюнків чи коміксів); налаштування розміру букв, центрування та положення тексту в завантаженому й шаблонному файлі при створенні мема.

Висновки. Таким чином, проведене дослідження дає нам підстави стверджувати, що інтернет-мем в освітньому просторі виступає як *комплексна, цілісна одиниця передавання, зберігання, візуалізації навчальної інформації; одиниця комунікації, що створюється за допомогою спеціальних онлайн-інструментів і виступає сучасним дидактичним засобом в умовах інформатизації освіти й технологічного підходу до організації навчального процесу*. Проведені авторські дослідження дозволили виявити низку аргументів на користь використання інтернет-мемів у процесі мовної підготовки здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян: популярність; доступність; інструмент для візуалізації навчального матеріалу; формування лінгвістичної, комунікативної, соціокультурної компетентності здобувачів вищої освіти із числа іноземних громадян тощо.

Подальші дослідження вважаємо доцільним спрямувати на створення методик використання інтернет-мемів у процесі мовної підготовки в умовах змішаного (очного\дистанційного) формату навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дубовик В. В. Сучасні технології візуалізації навчального матеріалу на лекційних заняттях із лінійної алгебри. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Серія: Педагогіка*. Одеса, 2019. Вип. 1 (126). URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/3996/1/4.pdf> (дата звернення: 20.06.2021)
2. Зиновьева Н. А. Анализ процесса конструирования смысла интернет-мема. *Дискуссия*. 2013. № 9 (39). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/analiz-protsesta-konstruirovaniya-smysla-internet-mema> (дата звернення: 20.06.2021)
3. Канашина С. В. Интернет-мем как новый вид полимодального дискурса в интернет-коммуникации (на материале английского языка): дис. ... канд. філол. наук: М., 2016. 265 с.
4. Марченко Н. Г. Интернет-мем как хранилище культурных кодов сетевого сообщества. *Казанская наука*, 2013. № 1. С. 113-115.

5. Мигранова Л. Ш., Кромина Е. И. Интернет-мем как особое средство коммуникации. *Вопросы современной филологии и проблемы методики обучения языкам*. Материалы третьей международной научно-практической конференции. 2015. С. 239-243.
6. Михайлова О. Г. Латинська мова в інтернет-мемах: нова комунікативна функція. *Studia linguistica*, 2019. Вип. 15. С. 181-194. URL: http://studia-linguistica.knu.ua/wp-content/uploads/2020/06/13_%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0_15_181-194.pdf (дата звернення: 10.06.2021)
7. Рашкофф Д. Медиавирус. М. : Ультра.Культура, 2003. 368 с.
8. Словник. Тлумачний словник української мови. URL: <https://slovnuk.ua/>
9. Тормахова А. М. Комікс та мем як візуальні практики. *Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство*. 2017. Вип. 1. С. 56-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvfkfm_2017_1_11 (дата звернення: 12.06.2021)
10. Чернікова О. І. Вербальний мем: лінгвістичний аспект. *Наук. Записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»* : зб. наук. пр. Острог : Вид-во Національного ун-ту «Острозька академія», 2015. Вип. 51. С. 354–356.
11. Dawkins R. *The selfish gene*. Oxford : Oxford University Press, 2006. 360 p.
12. Deacon T. W. Memes as signs [Electronic Resource]. *The semiotic review of books*. Vol. 10 (3). URL: <http://projects.chass.utoronto.ca/semiotics/srb/10-3edit.html>
13. Dias M. C. Defining and characterizing the concept of Internet Meme. *Revista CES Psicologia*. 2013. Vol. 6. № 1. P. 82-104.

REFERENCES

1. Dubovyk V. V. Suchasni tekhnolohii vizualizatsii navchalnoho materialu na lektsiinykh zaniattiakh iz liniinoi alhebry [Modern technologies of visualization of educational material at lectures on linear algebra]. Scientific Bulletin of the South Ukrainian National Pedagogical University named after KD Ushinsky. V. 1 (126). Series: Pedagogy. Odessa, 2019. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/3996/1/4.pdf> [in Ukrainian].
2. Zinoveva N. A. Analiz protsessu konstruirovaniya smysla internet-mema [Analysis of the process of constructing the meaning of an Internet meme]. Discussion, 2013. № 9 (39). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/analiz-protsessu-konstruirovaniya-smysla-internet-mema> [in Russian].
3. Kanashina S. V. Internet-mem kak novyj vid polimodal'nogo diskursa v internet-kommunikacii (na materiale anglijskogo jazyka) [Internet meme as a new type of polymodal discourse in Internet communication (based on the material in English)]: dis. ... kand. filol. nauk: M., 2016. 265 p. [in Russian].
4. Marchenko N. G. Internet-mem kak hranilishhe kul'turnyh kodov setevogo soobshhestva [Internet meme as a repository of cultural codes of the network community]. Kazanskaja nauka. 2013. № 1. P. 113-115 [in Russian].
5. Migranova L. Sh., Kromina E. I. Internet-mem kak osoboe sredstvo kommunikacii [Internet meme as a special means of communication]. *Voprosy sovremennoj filologii i problemy metodiki obuchenija jazykam*. Materialy tret'ej mezhdunarodnoj nauchnoprakticheskoj konferencii. Pod redakciej V. S. Artemovoj. 2015. P. 239-243 [in Russian].
6. Mykhailova O. H. Latynska mova v internet-memakh: nova komunikatyvna funktsiia [Latin in Internet memes: a new communicative function]. *Studia linguistica*, 2019. V. 15. pp. 181-194. URL: http://studia-linguistica.knu.ua/wp-content/uploads/2020/06/13_%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0_15_181-194.pdf [in Ukrainian].
7. Rashkoff D. *Mediavirys* [Media virus]. M. : Ultra.Kultura, 2003. 368 p. [in Russian].
8. Slovnuk. Tlumachnyi slovnuk ukrajskoi movy [Dictionary. Explanatory dictionary of the Ukrainian language]. URL: <https://slovnuk.ua/> [in Ukrainian].
9. Tormakhova A. M. Komiks ta mem yak vizualni praktyky [Comics and memes as visual practices]. *International Bulletin: Culturology. Philology. Musicology*. 2017. V. 1. P. 56-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvfkfm_2017_1_11 [in Ukrainian].
10. Chernikova O. I. Verbalnyi mem: lnhvistychnyi aspekt [Verbal meme: linguistic aspect]. *Naukovi Zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriiia «Filolohichna»* : zb. nauk. pr. Ostroh : Vyd-vo Natsionalnoho un-tu «Ostrozka akademiia», 2015. V. 51. P. 354–356 [in Ukrainian].
11. Dawkins R. *The selfish gene*. Oxford : Oxford University Press, 2006. 360 p.
12. Deacon T. W. Memes as signs [Electronic Resource]. *The semiotic review of books*. Vol. 10 (3). URL: <http://projects.chass.utoronto.ca/semiotics/srb/10-3edit.html>
13. Dias M. C. Defining and characterizing the concept of Internet Meme. *Revista CES Psicologia*, vol. 6. № 1. 2013. P. 82-104.